

BARANYAI

125 FT

Civil Korzó

REGIONÁLIS KÖZÖSSÉGI LAP

V. ÉVFOLYAM - 4. SZÁM 2009. ÁPRILIS

CIVIL KÖZÖSSÉGEK HÁZA

H-7624 Pécs, Szent István tér 17.

Telefon: +36 72/ 215 543, 511-815; Fax: +36 72/ 315 679

E-mail: nevhaz@t-online.hu; Web: www.civilhaz-pecs.hu

A CIVIL KÖZÖSSÉGEK HÁZA ÁPRILISI PROGRAMJA

KIÁLLÍTÁS

GEBAUER GALÉRA

- **2009. március 31-én**, kedden 18.00-kor nyílik meg a **Baranyafolt** alkotó közösség „Nyitnikék” című kiállítása. (Művészeti vezető: Szabó Józsefné) Megnyitja: Dr. Husz Mária, esztéta. Megtekinthető: 2009. április 15-ig.
- **2009. április 22-én**, kedden 17 órakor nyílik a **Pécsi Magyar-Finn Társaság** fotóművészeti kiállítása (Boda Miklós). Utána jubileumi ünnepség a Finn Társaság 35 éves jubileuma alkalmából.

HALÁSZ REZSŐ GALÉRIA

- **2009. április 16-án**, 17 órakor, szerdán nyílik „Országaink, szépségeink felfedezése” című kiállítás (*A Kereskedelmi, Idegenforgalmi és Vendéglátói Szakközépiskola és Szakképző Intézmény szervezésében*)

A kiállítások megtekinthetők hétköznaponként 9-19-ig

HAVI PROGRAM

Április 1-én, szerdán 16.30-ór
Dr. Kéry Katalin – „*Hölgyek napernyővel*” című könyvének bemutatója
A PÉCSI MAGYAR-SPANYOL TÁRSASÁG rendezésében.

Április 1-én, szerdán 17 órakor
SANSZ Filmklub (További információ: Esélyek Háza 72/210-794)
A misszió
angol filmdráma, 120 perc, 1986.
Rendező: Roland Joffé

Április 7-én, kedden 13 órakor
Baranya megyei civil szervezetek komplex szervezetfejlesztése – tájékoztató fórum
Helyszín: Civil Közösségek Háza (Pécs)

Április 7-én, kedden 16.30-ór
A Pécsi Spanyol Társaság rendezvénye

Április 8-án, szerdán 10 órakor
Baranya megyei civil szervezetek komplex szervezetfejlesztése – tájékoztató fórum
Helyszín: Konferenciaközpont és Vendégház (Alsómocsolád, Rákóczi út 12.)

Április 8-án, szerdán 13 órakor
Baranya megyei civil szervezetek komplex szervezetfejlesztése – tájékoztató fórum
Helyszín: Közösségek Háza (Komló, 48-as tér 1.)

Április 8-án, szerdán 17.30-kor
Kárpátalja II. - Rozvány György filmvetítése
A PÉCSI MAGYAR-OROSZ TÁRSASÁG rendezvénye

Április 8-án, szerdán 19 órakor

Portéka – zenei-irodalmi szeánsz a **Költészet napja** alkalmából.
<http://civilhaz-pecs.hu/programok/559>

Április 14-én, kedden 18 órakor

Péterfia Katalin: „Lappföld hegyei között” - finnországi élménybeszámoló
A MAGYAR MADÁRTANI EGYESÜLET
BM CSOPORTJA rendezvénye
www.baranyamadar.hu

Április 15-én, szerdán 10 órakor

Baranya megyei civil szervezetek komplex szervezetfejlesztése – tájékoztató fórum
Helyszín: MTÁMK Ifjúsági Centrum (Mohács, Széchenyi tér 16.)

Április 15-én, szerdán 13 órakor

Baranya megyei civil szervezetek komplex szervezetfejlesztése – tájékoztató fórum
Helyszín: Szolgáltatóház – Új Esély
Egyesület iroda (Siklós, Köztársaság tér 8.)

Április 15-én, szerdán 15 órakor

Versdelután „Radnóti 100” címmel
VERSMONDÓ PEDAGÓGUSOK
MŰHELYE rendezvénye
Művészeti vezető: *Sólyom Katalin, Jászai-díjas művész*

Április 15-én, kedden 17 órakor

SANSZ Filmklub (További információ: Esélyek Háza 72/210-794)
Thelma és Louise
amerikai filmdráma, 129 perc, 1991
Rendező: Ridley Scott

Április 16-án, szerdán 10 órakor

Baranya megyei civil szervezetek komplex szervezetfejlesztése – tájékoztató fórum
Helyszín: Művelődési Ház (Sellye, Barthyány u. 14.)

Április 16-án, szerdán 13 órakor

Baranya megyei civil szervezetek komplex szervezetfejlesztése – tájékoztató fórum
Helyszín: Művelődési Ház és Könyvtár (Szentlőrinc, Templom tér 1-3)

Április 20-án, hétfőn 17 órakor

A beszédészlelési és beszédmegértési zavarok kezelése – Dr. Bihari Nagy Sándor
A DYSLEXIÁS GYERMEKEKÉRT
BARANYÁBAN EGYESÜLET rendezvénye

Április 21-én kedden 17 órakor

Peter Jarvis professzor előadása
„Globalization, knowledge and the Need for Revolution in Learning”

Április 22-én, szerdán 17 órakor

A Pécsi Magyar Film Társaság Jubileumi ünnepsége
PÉCSI MAGYAR-FINN TÁRSASÁG

Április 28-án, kedden 17 órakor

Tám László előadása
A PÉCSI VÁROSSZÉPÍTŐ ÉS VÁROSVÉDŐ EGYESÜLET rendezvénye

Április 29 -én, szerdán 16.30-kor

Tüskés Tibor előadása. Téma: „Levelezésem Fodor Andrással” – Megemlékezés Fodor András költő születésének 80. évfordulójáról.
NÉPI ÍRÓK BARÁTI TÁRSASÁGÁNAK rendezvénye

ÁLLANDÓ PROGRAMOK

Minden hétfőn 15.00 órakor

A Pécsi Nyugdíjas Pedagógusok
BARÁTSÁG KÓRUSÁNAK próbái
Karnagy: *Gálfiné Magyar Ibolya*

Minden hétfőn és csütörtökön 19 órakor

PÉCSI KAMARAKÓRUS próbái
Karnagy: *Tillai Aurél*, Liszt-díjas karnagy

Minden kedden 18.00 órakor

MECSEKI FOTÓKLUB

Minden hónap első keddjén 15 órakor

ÖRÖKIFJÚ NYUGDÍJASOK Klubja

Kéthetente (páratlan) keddenként 16 órakor
BARANYA FOLT foltvarró kör foglalkozása

Minden szerdán 16 órakor

KÉPZŐMŰVÉSZETI ALKOTÓ
MŰHELY foglalkozása
Vezeti: *Miklya Gábor*, szobrászművész

Minden hónap harmadik szerdáján 15 órakor

VERSMONDÓ PEDAGÓGUSOK
KLUBJA
Vezeti: *Sólyom Katalin, Jászai-díjas művész*

Minden szerdán 18 órakor

FOTÓS TANFOLYAM (Barbakán fotóiskola)
Vezeti: *Dékány Zsolt*, fényképész

Minden pénteken 15 órakor

FÜSTI - MOLNÁR ÉVA SZÍNI STÚDIÓ
Vezeti: *Füsti-Molnár Éva*, Jászai-díjas művész

Minden pénteken 16.30 órakor

FINN TANFOLYAM haladóknak
Vezeti: *Anja Haaparanta*, lektor

Minden pénteken 18 órakor

REPÜLŐ-KLUB
A BM Repülő és Ejtőernyős Klub
Vitorlázórepülő Szakosztályának szervezésében utolsó alkalom: április 3.

Minden pénteken 17.30 órakor

ÉNEKVARÁZS
Népdaléneklés énektudástól függetlenül bárkinek, minden pénteken 17.30-kor
Vezeti: *Palacsó József*
<http://enekvarazs.uw.hu>

IDŐMOZAIK

Ellenfényben

KULTÚRA

Sansz filmklub

Fehér feketében

KONFERENCIA

A közösségi munka színterei

VÁROSTÖRTÉNET

Nemzeti Kávéház

KIÁLLÍTÁS

Folt hátán folt

BARANYA MEGYEI CIVIL

SZERVEZETEK KOMPLEX

FEJLESZTÉSE

CIVIL ÉLET

Templomot Uránvárosba!

Új lendületet hozó szelek fújnak a
Mandulásban

„Virágos Pécs”

PÁLYÁZATI AJÁNLÓ

A lap megjelenését

támogatja:

Nemzeti Civil Alapprogram

Nemzeti Kulturális Alap

Szociális és Munkaügyi

Minisztérium –

Társadalmi Párbeszéd és

Civil Kapcsolatok Főosztály

ISSN: 1787972-8

9771787

972804

Halálból életre

Nem megfordítva? Az ember eltölt ezen a földön egy bizonyos életkort és aztán bizony ha akarja, ha nem, eltávozik. Megy az életből az elmúlásba. Igen, ez az élet – vagy úgy is mondhatjuk, haláltörvény. Nem vitatható tapasztalatunk ez, mióta ember él a földön. Húsvét viszont egy más megtapasztalásról szól. Majd 2000 éve Jézus sziklasíráját az aszszonyok üresen találták és azt követően 40 napon keresztül egy-egy embernek, vagy kisebb-nagyobb csoportnak megjelent. Beszéltek velük, sőt együtt evett velük, megtapinthatták. Egyszóval kiki kétségkívül meggyőződhetett róla: valóban a nagypénteken keresztre vert názáreti ácsmester újra él. Ezek szerint valóban több mint ács. Az volt, akinek mondta magát: Isten Fia. És az lett, amit előre megmondott: meghalt kínhalállal, de harmadnapra feltámadt.

Nem egyirányú utca az élet, van forgalom rajta visszafelé is, már azokban is megmutatkozott az új „forgalmi rend”, akiket Jézus feltámasztott. Ám ők ismét visszamentek az emberlét szokott útján. Egyedül csak Jézus nem! Ő a halál utáni életéből az Atyához ment.

De szavaiban bízhatunk, hogy Ő nem az egyetlen ezen az úton, hanem csak az első. „Aki hisz énbenem, ha meghal is, él az...én élek és ti is élni fogtok.” Eljön az a feltámadás a Krisztus-hívő ember létében, amelyből már nem lesz újra elmúlás. Sőt! Jézus úgy fogalmazott, hogy aki hisz őbenne, az ezzel *már átment* a halálból az életre. (János 5:24)

Ezért találó az első hallásra játékos, de teljesen evangéliumi megfogalmazás: „ha nem halsz meg, mielőtt meghalsz, meghalsz, amikor meghalsz”. Azaz: ha nem halsz meg bűneidnek még e földi életedben az Isten előtti bűnbánattal és Krisztustól kapott bűnbocsánattal, akkor testi haláloddal lelkileg is meghalsz.

Amit húsvét mindannyiunknak felkínál, az viszont a gyönyörűséges Bach korálra írt Paul Gerhardt szövegezte egyik énekünkben így szól: „Rád nézzek, Rád szünetlen. S ha majd szívem megáll, Öleljen át a lelkem-így halni jó halál”. Jó, mert Krisztusban van feltámadás. Húsvét: győzött az élet! Áldott ünnepeket kíván szeretettel

Szénási János lelkipásztor

BARANYAI Civil Korzó

NEVELŐK HÁZA EGYESÜLET

Baranyai közösségi lap

Megjelenik havonta

Kiadja: a Nevelők Háza Egyesület (7624 Pécs, Szent István tér 17.)

Felelős kiadó: Vincze Csilla

Főszerkesztő: Hajnal Zsolt

Szerkesztőség: 7624 Pécs, Szent István tér 17.

Telefon: (72) 215-543 • Telefon/fax: (72) 315-679

Web: www.civilhaz-pecs.hu, E-mail: civilkorzo@civilhaz-pecs.hu

Munkatársak: Fenyvesi Kristóf, Hajnal Zsófia, dr. Kanizsai Péter, Megyesi Schwartz Éva, Prucsiné Fűri Ildikó, Pusich Gizella, Tólos András, Trebbin Ágost

Fotó: Mihály László

Tördelés, nyomdai előkészítés:

Edenscript Kft. e.graphic stúdiója – 72/227-350 – 30/500-84-13

www.edenscript.hu • info@edenscript.hu

Nyomdai munkálatok: Druckmodul Kft., Siklós

Nyilvántartásba vételi szám: 2.9.1/1037-1/2005

ISSN 1787-9728

IMPRESSZUM

Ellenfényben

Beszélgetés Gyarmathy Líviával

Gyarmathy Lívia legújabb dokumentumfilmje, a *Kis halak... nagy halak* egy meg nem nevezett folyó orvhalászáinak és vízirendőreinek mikrovilágába enged bepillantást. A folyóban ipari tételben orvhalászó „nagy halak” megússzák, míg a szerény nyugdíjából élő János, az ebéd reményében pecázó „kis hal”, horogra akad és elbukik. A történet akár a „nagy magyar univerzum” példázata is lehetne. Akárcsak a rendezőnő tizenöt évvel ezelőtt forgatott, ám mind a mai napig aktuális filmje: *A lépcső*. Ez utóbbi, Rostás Árpád, a hivatal packázásainak kitett asztalos kudarcán keresztül mutatja be az istenáldotta tehetség kiszolgáltatottságát a rendeletek, előírások és zavaros finanszírozási megállapodások útvesztőjében. A filmeket a Pécsi Kulturális Központ IDŐMOZAIK DOKUMENTUMfilmklubja tűzte műsorára. Gyarmathy Líviával a vetítést követően Zalán Vince filmtörténész, kritikus beszélgetett.

Zalán Vince: Rostás Árpád asztalos-mesterről szóló filmed, *A lépcső* (1994), egy jóval korábbi alkotásodat, a *Koportost* (1979) is felidézte számomra, amelyben a főszereplőt Rostás Mihálynak hívták...

Gyarmathy Lívia: Pedig a két film között semmi összefüggés nincs. A

Koportost irodalmi anyagra támaszkodva, Balázs József azonos című kisregényéből készítettem. Ezzel szemben *A lépcső* témájával való találkozásom,

akárcsak a legtöbb filmem esetében, teljes egészében a véletlen műve volt. Rostás Árpádot Marcaliban járva, a kastély udvarán pillantottam meg először. „Gegen”-ben sütött a nap és azt láttam, hogy egy nagyon fiatal arcú ember ül az épület lépcsőjén és valamit farigcsál. Időnként megringatja az előtte lévő babakocsit, aztán farag tovább. Olyan vizuális erővel hatott rám ez a látvány, hogy valaki gyereket nevel miközben farag, hogy nem volt más választásom: filmet kellett belőle csinálnom. Megtudtam, hogy ő az az asztalos, aki pályázat útján elnyerte a kastélybelső felújításának munkáját. Egyfajta ráérzéssel, naivan álltam neki az eredetileg öt-tíz percesre tervezett portréfilmnek, de időközben egyre súlyosabb konfliktusoknak lettem a tanúja. Világossá vált, hogy Árpádtól el akarják venni a megbízatást, és ennek a háttérben valamiféle becstelenség állhat. Végül elhatároztam, hogy mindezt végigkövetem.

Zalán Vince: *A lépcső* esetében tehát kezdetben volt egy erőteljes képed, a találkozás. A *Kis halak... nagy halak* (2008) című legutóbbi filmedet megnézve, viszont az a benyomásunk alakulhat ki, hogy nem a személyes élmény, hanem sokkal inkább a film szövegéből kibomló, érzékenyen adagolt szimbolika dominált, miszerint „a kis halakat elkapják, a nagy halak megússzák”. Mintha ehhez a jellegzetesen rendszerváltás utáni társadalmi tapasztalathoz kerestél volna egy történetet, és magától értetődően kínálkozott a vízívilág.

Gyarmathy Lívia: Ellenkezőleg. A *Kis halakat* is egy személyes élmény határozta meg. Már tíz-tizenöt évvel ezelőtt elkezdett érdekelni, hogy mi történik a vízívilágban. Egyszer aztán lehetőséget kaptam a vízirendőrségtől, hogy elkísérhessem őket egy razziára. Volt velünk egy idősebb halór is, száguldott a motorcsónak és egy éles kanyarral egyszer csak befordultunk egy olyan szakaszra, ahol rengeteg ember horgászott. Ahogy megláttak bennünket fölugrottak és hanyatt-homlok menekülni kezdtek. Ettől megszólítva érezte magát a halór és iszonyatos iramban a menekülők után vetette magát. Mindenki kerekét oldott, kivéve egy tíz év körüli kisfiút, akinek nem is igazi horgászfelszerelése, csak egy metszett botja volt. Ám a halór kitépte a gyerek kezéből a botot és darabokra törte. Ez egy olyan erőteljes élmény volt a számomra, amit nem tudtam elfelejteni.

Sokszor akaratlanul is előhívódott. Eleinte a halórökről akartam a filmet megcsinálni, ám elég hamar rájöttem, hogy nekem más irányba kell mennem és végül a rabsicokról kezdtem el forgatni.

Gyarmathy Lívia és Zalán Vince – Időmozaik Dokumentumfilmklub 2009 február 19. Fotó: Guth László

Zalán Vince: Meglátani valamit az ellenfényben, másszor a motorcsónakkal egy éles kanyarral befarolni egy öbölbe: talán még a művész is egy kicsit rabsic ebben az értelemben... De milyen út vezet az alapélménytől az elkészült filmig? Először megvan az élmény, aztán egy bizonyos ponton a történet megemelkedik és elkezd valami többről is szólni?

Gyarmathy Lívia: Igen, a *Kis halak* esetében valóban volt egy olyan pont, ahol megfogalmazódott bennem, hogy úgy lenne érdemes megcsinálnom a filmet, hogy három vagy négy szálon fusson a történet. Legyenek benne olyan emberek, akik nyomorúságuk következtében csak egy-két halat emelnek el és legyen egy olyan karakter is, aki akkor boldog, ha az autójával büntetlenül áthajt a piroson, azaz, ha bolondot csinál a vízirendőrökből. De fel akartam hívni a figyelmet azokra is, akik iparszerűen lopják a halat. És hogy mindez megérjen bennem, ahhoz elsősorban az szükségeltetett, hogy már a legelső alkalommal leforgassuk a film magját. Azt a jelenetsort, amelyben Jánossal, a kisnyugdíjossal visszadobadják a kifogott halakat, a felszerelését elkobozzák és horgászbójait a parton elégetik.

Zalán Vince: Ez a képsor vált a film erkölcsi fundamentumává.

Gyarmathy Lívia: El kellett kezdenem azon is gondolkodni, hogy miképpen lehetne ezt a mikrovilágot, mint társadalmi metaforát is bemutatnom. Ráadásul úgy, mint egy természeti me-

tafora új, ha tetszik „korszerűsített” változatát. Hiszen az én metaforám már nem úgy szól, hogy „a nagy halak megesszik a kis halakat”. Sokkal inkább úgy, hogy a nagy hal megússza, a kis halat viszont elkapják. A legkiszolgáltatottabbat és a legkevésbé rafináltat éri el a hivatali szigor, azt aki a legkevésbé van felkészülve arra, hogy egy ilyen esetben megvédje magát. Ez az új dolog ebben.

Zalán Vince: Mindeközben riporterként végig a háttérben maradsz. A Recsk-filmet (*Recsk 1950–1953, egy titkos kényszermunkatábor története*, 1989) leszámítva, persze te nem is arról vagy híres, hogy tolvákó riportermódjára kérdezel. Ellenben *A Lépcsőben* nem csak lényegretörően, hanem jellegzetes fáradhatatlansággal fogalmazod meg újabb és újabb kérdéseidet. A riporteri részvétele, szerepvállalásod nélkül sok minden nem hangozhatt volna el, nem derülhetett volna ki a filmben.

A lépcső

Gyarmathy Lívia: Jó néhány filmet csináltam már, de olyannyira személyesen még egyetlen filmemet sem vállaltam fel, mint *A lépcsőt*. Ahogy követtem Árpádot és láttam, hogy mi mindenben megy keresztül, teljes mértékben azonosultam vele. Ez az azonosulás olyannyira tökéletes volt, hogy

a végén, amikor már annyira elfajult a helyzet, hogy kitiltották őt a kastélyból, akkor egyúttal engem is kitiltottak. Gátlás nélkül meg tudtam tőle kérdezni bármit, amit az ember csak olyanoktól tud megkérdezni, akikkel a legközelebbi érzelmi viszonyba kerül. Árpáddal egyébként mind a mai napig tartom a kapcsolatot. Miután kirúgták, alkalmi munkákból tartotta fenn magát. Azonban az élet rendje szerint, néhány politikai nagyság is látta a filmet, és elsőként Medgyesi Péter hívta meg őt, hogy hozza rendbe a bútorait. Ezután Árpádot mintegy kézről-kézre adták, végül egy francia iparmágnás, akinek Magyarországon is jól ismert joghurtgyára van, meghívta őt az egyik kastélyába, ahol az intarziákat kellett a bútorain rendbe hoznia. Talán egy évig is dolgozott ott, de mindvégig rengeteg alkalommal hívott telefonon és mind a mai napig sokszor beszélünk egymással. Tanácsokat szokott tőlem kérni, hogy az életben mit, és hogyan csináljon. Ha lehet így fogalmazni, akkor mintegy „tiszteltbeli anyjává” fogadott engem. Azóta is kisebb-nagyobb megbízatásai vannak és sokat szerepel újságokban, televízióban. A lánya egyetemre jár, Michelangelo nevű fia pedig tizenhat éves.

Zalán Vince: Ez az ember esendősége iránti megértéssel telített filmelés, amit te művelsz, *A lépcsőt* és a *Kis halakat* egyaránt metaforikussá teszi. De a mai világban vajon ez a metaforikus fogalmazásmód mennyire adekvát? Van-e lehetősége, perspektívája? Befogadják-e az emberek?

Gyarmathy Lívia: Ami egy folyón történik az olyan, mint ami egy országban történik. De tovább is mehetünk,

Kis halak... nagy halak...

hiszen az olyan is, mint ami Európában vagy ami az egész világon történik. Amikor valaki megcsinál egy filmet és az szimbólummá tud válni, az nagy dolog. Én soha nem úgy kezdek hozzá a munkának, hogy valami szimbolikus

tartalmat szeretnék leképezni. Ráérzek arra, hogy mivel érdemes foglalkozni és mivel nem. Egy filmnek mindig túl kell mutatnia önmagán. Az igazi rendező pedig megérzi, hogy melyik az a téma, amely túlmutathat önmagán. Tudat alatt én ezt keresem. Nálam mindez egyfajta belső igényből adódik.

Zalán Vince: A filmes világ meglehetősen határozottsággal az agresszívebb fogalmazásmód irányába megy mostanában. Ehelyett a te filmjeidben valami egészen más tendenciát látunk...

Gyarmathy Lívia: Akár a filmekben, akár az életben, engem az agresszivitás rendkívül taszít. Nem hiszek benne. Ráadásul az én filmjeimben egy erkölcsi nézőpont is érvényesül, ami manapság egyáltalán nem divatos. Nekem nagyon sok mindenről van erkölcsi véleményem. És én erről a magatartásmódról nem is akarok lemondani.

Kérdés a közönség soraiból: Rostás Árpád története a maga komplexitásában került bemutatásra, és a legkevésbé sem arra esett a hangsúly, hogy Rostás Árpád cigány. A kamera minden közhelyet kerülve, egyfajta filmes eszköztelenséggel rögzítette a látens és manifeszt előítéleteknek azt a szövevényét, amelyek Árpádot körülveszik. Mennyiben tudatos rendezői döntés eredménye annak elkerülése, hogy filmje csupán egy legyen az úgynevezett „cigány témájú filmek” közül?

Gyarmathy Lívia: Egyetlen szó sem hangzik el ebben a filmben arról, hogy Árpád cigány. Ez a tény látszik a vásznon, de ez egy másik kérdés. Tudatosan, mégpedig azért csináltam meg ezt a filmet így, mert torkig vagyok azzal a mérhetetlen visszaéléssel, amit azok a rendezők követnek el, akik „cigányfilm” címszó alatt olyan embereket mutatnak be, akik nyilvánvalóan ártanak a társadalomnak. Számomra ez nem kategória. Én nem akarok a filmjeimmel politikai babérokra törni. Rostás Árpád számomra mindenek előtt egy ember. Ha cigány, ha nem cigány, akkor is egy ember, mégpedig egy olyan ember, akinek adott esetben épp a származása miatt sokkal nehezebb megvalósítania azt, amit elhatározott. Egy Rostás Árpádot vagy egy Rostás Mihályt kell bemutatnom ahhoz – visszaulva a beszélgetés elején szóba hozott *Kopor-*

tosra –, hogy filmesként fel tudjak éb-
reszteni egyfajta társadalmi tiszteletet.

Kérdés a közönség soraiból: A kilencvenes évek első felében mennyiben volt más megcsinálni, szemlére vinni, bemutatni, versenyeztetni egy filmet mint manapság?

Gyarmathy Livia: Az az időszak még mutatott valamiféle kontinuitást a rendszerváltás előtti helyzettel. A filmes szakmának még megvolt az a fajta határozott arculata, amiből az ember sejthette, hogy milyen irányba érdemes elindulni. Jelenleg azonban olyan pénzrelenség uralkodik és olyan mélyen ki vannak téve a filmrendezők annak, hogy biztosítsák a saját túlélésüket, hogy a filmek egyre drasztikusabbak, erőszakosabbak, egyre borzalmasabbak lesznek. Készítők úgy gondolkodnak, hogy minél jobban mehökkentik a nézőt, annál könnyebben válnak emlékezetessé és kapnak újabb lehetőséget. Miközben persze egyáltalán nem nézik meg többen a filmjeiket annál, mint ahányan annak idején a mi filmjeinket látták.

Kérdés a közönség soraiból: Az Ön számára mi a dokumentumfilm funkciója?

Gyarmathy Livia: Én alapvetően játékfilmesnek tartom magam. Egész más valamiről játékfilmet vagy dokumentumfilmet forgatni. Különböző erőket kell elkészítésükhöz mozgósítani. A játékfilm rendezője a saját szuverén álmait valósítja meg, bizonyos értelemben olyan, mint maga a Teremtő. Ezért egyszerre nagy kihívás és öröm számomra játékfilmet csinálni. A dokumentumfilm esetében viszont olyanak kell elfogadnom az életet, amilyen. Másrészt tisztaban kell lenni azzal is, hogy a filmes minden esetben beleviszi a saját látásmódját, egyéniségét abba, ami létrejön. Ezért nem létezik tiszta dokumentumfilm. Mindaz, ami a filmvászonon kibontakozik, még a dokumentumfilm esetében sem a valóság, csak annak egyfajta személyes leképezése. De a film pontosan ettől válik olyanná, mint a kriminológiai ujjlenyomat. Mindent elmond a készítőjéről. Egy filmet figyelmesen megnézve, például olyan fontos dolgokat is meg tudunk állapítani, hogy az, aki a filmet csinálta, vajon szereti-e az embereket.

Szerkesztette: Fenyvesi Kristóf

SANSZ FILMKLUB

Civil Közösségek Háza (Pécs, Szent István tér 17.)

A belépés díjtalan.

Szervezők:

- Civil Közösségek Háza, • Pécsi Esélyek Háza, • FEEK Társadalmi Befogadás Szakkollégium, • Dialógus-kör

2009. április 29. 17:00	A békés harcos útja (Victor Salva) színes magyarul beszélő amerikai-német filmdráma, 120 perc, 2006 Dan, a rendkívül tehetséges fiatal tornászigazi hedonista módjára hajszolja az élvezeteket: élete csak versenyekből és bulikból áll, ám egy súlyos sérülés - amely egész karrierjét veszélybe sodorja - és egy véletlen találkozás Szokratésszel, a titokzatos idegennel ráébreszti, milyen keveset is tud az életről. A tragikus balesetet követő hónapokban Szokratész és egy gyönyörű lány, Joy segítségével Dan teljesen újjászületik, maga mögött hagyja zűrés múltját, és új emberre: békés harcosává válik. (www.port.hu)
2009. május 13. 17:00	Pillangó-hatás (R: Eric Bress, J. Mackye Gruber) Színes magyarul beszélő amerikai dráma/fantasy/thriller, 113 perc, 2004 A pillangó-effektus elmélet szerint, ha egy pillangó megrebbenti a szárnyát Pekingben, az akár tornádót is gerjeszthet Amerikában. Világunkban minden mindennel összefügg, minden cselekedetünk alapján változtathatja meg a jövőt. Evan Treborn gyerekkorában naplót vezetett és most, hogy felnőttként megpróbál visszaemlékezni a múltra, a naplója segíti ebben. Miközben Evan lassan feltérképezi saját múltját, rájön, hogy egy különös adottság birtokában van: képes az időutazásra. Így visszatér a múltba, hogy helyrehozzon néhány baklövést, amelyek zsákutcába juttatták szeretetteit. Ám amikor visszatér a jelenbe, rájön, hogy a múlt apró változásai nem javítottak a helyzeten, hanem még nagyobb problémákat okoztak a jelenben. (www.port.hu)
2009. május 27.	Berlin felett az ég (R: Wim Wenders) feliratos német-francia filmdráma, 130 perc, 1987 „Történetem hősei angyalok. Igen, munkanélküli örangyalok, akik a háború befejezése óta Berlinben tevékenykednek, ahogy az Úristen így hátrahagyta őket. Azután egy szép napon az egyik angyal szerelmes lesz. Találkozik egy trapéz művésznővel, aki cirkuszban lép fel, angyalszárnyacsákkal a ruháján. Ezt nagyon mulatságosnak találja, és nagyon tetszik neki ez a lány. De ahhoz, hogy beleszerethessen, halandóvá kell válnia, mint minden földi lénynak. Nehéz elhatározás előtt áll...” (Wim Wenders) A nyolcvanas évek közepén még kettészakított Berlinben játszódó - cannes-i rendezői díjjal kitüntetett - film az évtized iskolateremtő alkotásává vált. (www.port.hu)
2009. június 10.	Amélie csodálatos élete (R: Jean-Pierre Jeunet) színes magyarul beszélő francia-német romantikus vígjáték, 117 perc, 2001 Amélie, a naiv fiatal lány Párizsban él, a Montmartre-on. Élete egyhangúan telik, egy környékbeli bisztróban felszolgálóként dolgozik, a szomszédokkal pedig olyan bensőséges kapcsolatot tart fenn, mintha egy kisvárosban élne. Ám egy nap váratlan fordulat történik: A lakásának egy titkos zugában kis dobozra talál, amely az előző lakó gyerekkori emléktárgyait tartalmazza. Elhatározza, hogy visszajuttatja a kis dobozt jogos tulajdonosának. Ettől kezdve élete gyökeresen megváltozik, rájön, hogy valami módon képes környezetét boldogabbá tenni. Szívesen boronál össze magányos embereket, amiből gyakran komoly bonyodalmak származnak. De jótéteményei közepette megismer egy különös fiatallembert (Mathieu Kassovitz) és most már a környezetén a sor, hogy segítsenek rajta... (www.port.hu)

- A vetítéseket követően lehetőség nyílik a filmről való beszélgetésre.
- A műsorváltozás jogát fenntartjuk.
- Minden érdeklődőt szeretettel várunk.

További információ:

Baranya Megyei Esélyegyenlőségi Koordinációs Iroda - Pécsi Esélyek Háza
Pécs, Rákóczi u. 55., 72/210-794, 30/9373 992
eselyhazpecs@gmail.com

MEGHÍVÓ

Mottó:

„Minden közösségnek vannak elvégzendő feladatai és mindenki szívében benne lakozik az ehhez szükséges erő.”

Marianne Williamsom

Az Istenkúti Közösségért Egyesület, a Civil Közösségek Háza, a 3. Szektor Közhasznú Alapítvány, a Baranya Ifúságáért Nonprofit Kft és a Baranya Megyei Esélyegyenlőségi Koordinációs Iroda - Pécsi Esélyek Háza szeretettel meghívja Önt és munkatársait

A KÖZÖSSÉGI MUNKA SZÍNTEREI

c. konferenciára

A konferencia időpontja: 2009. május 7-8.

A konferencia helyszíne: Civil Közösségek Háza (Pécs, Szent István tér 17.)

2009. MÁJUS 7.

10.00 Köszöntők

10.15 Értelmiségi ideák és helyi szükségletek - A közösségfejlesztés jövője

Előadó: Vercseg Ilona Közösségfejlesztők Egyesület elnöke
kérdések, hozzászólások

11.30 - 13.00 Szekciók

A szekciók párhuzamosan zajlanak.

1. Miénk a város!?

A pécsi modellértékű program bemutatása és tapasztalatai
Önkormányzatok és a civil szektor együttműködési lehetőségei.
Moderátor: Koska Éva, Pécsi Esélyek Háza

2. Az „elég jó” terepgyakorlat

Közösségfejlesztők és felsőoktatási intézmények együttműködési lehetőségei

Moderátor: Scholtz Péter, Baranya Ifúságáért Nonprofit Kft

3. Közösségi Házban közösségek

A Civil Közösségek Házában működő civil szervezetek közötti közösségfejlesztési lehetőségei

Moderátor: Hajnal Zsolt, Civil Közösségek Háza

13.00 Szekciók beszámolója

14.30 - 17.00 Filmklub, teaház és beszélgetés

14.30 Közösségi felmérés Szegváron

Közösségfejlesztők Egyesülete

készítette: Látószög Videóstúdió (Wiegmann Alfréd)

Beszélgetőpartner: Vercseg Ilona

15.30 Közösségi munka Istenkúton -A hely szelleme – miért éppen Istenkút

MMI Látószög Stúdió, Szerkesztő-riporter: Kovács Edit, Péterfi Ferenc

Beszélgetőpartner: Peták Péter, Knyihár Éva, Tiesz Angéla

14.30 - 17.00 Kreatív technikák a közösségfejlesztésben – interaktív műhely

Bemutatkozik a

- **Retextil nyitott műhely** (Retextil Alapítvány)

A „Retextil Nyitott műhelyben” az érdeklődők olyan magyar fejlesztési módszert kapnak kézhez, mellyel csökkenthetik a környezetükben felhalmozódó háztartási textilhulladék mennyiségét, miközben elsajátítják az ősi kézműves technikákat is (ismeretbővítés, készségfejlesztés és hagyományörzés).

- **Tetthely játékok** (Baranya Ifúságáért Nonprofit Kft)

Ifjúsági közösségépítő játékok bemutatója.

- **Menedék** (Az emberség erejével Alapítvány)

Az alapítvány elsősorban fiatalok nevelésével foglalkozik. A Menedék részei az interaktív ismeretterjesztő játékok, az Emberek fala, a Sokszínűség jéghegye, a „Demonstráció”, puzzle-ök, memória-kártya, dominó és totók az emberi jogok és a méltányos kereskedelem témájában.

- **Érzékek Birodalma** (PTE FEEK Társadalmi Befogadás Szakkollégium)

A Szakkollégiuma 2007. októberében alakult azzal a céllal, hogy aktív hallgatói munkára épülő előadásokkal, szemináriumokkal, gyakorlati foglalkozásokkal, rendezvények sorozatával elősegítse a magyar társadalom hátrányos helyzetű csoportjaival szembeni passzivitás és ellenállás feloldását.

- **Mural Painting Komplex Közösségfejlesztő Módszer**

Komplexitása nemcsak abban rejlik, hogy segítségével bármilyen téma feldolgozható, és a közösségi tudat tükréként egy nagy falfelületen megjeleníthető, hanem a művészi önkifejezésnek is nagyszerű eszköze. Az egész folyamatot végigkíséri a csoportmunkában megvalósuló közösségi munka és alkotás öröme.

18.00 Uránia Mozi filmvetítés

Hétköznapi mennyország színes feliratos svéd filmdráma

Daniel Daréus egy sikeres karmester, pályája éppen a csúcspontján van. Magánélete azonban közel sem hozott számára sikereket: magányos, sőt már-már szánalmas látni, hogy a karrierjéhez vezető út mennyire kicsavarta és kiégette. A szenvedés olyan fizikai és lelki törést okoz benne, ami odavezet, hogy Daniel hirtelen feladja pályáját és visszatér abba az észak svéd kisvárosba, ahol gyermekkorát töltötte. Hírnevének köszönhetően, ahogy az már egy kisvárosban lenni szokott többen csodálattal és kíváncsian, míg vannak akik gyanakvoan figyelik. Aztán egy nap felkérlik, hogy vállalja el a város apró templomi kórusának irányítását. És a csúttörtönkénti dalolgatás közben mindenről és mindenkiről sok minden kiderül.

A konferencia résztvevői számára a vetítés ingyenes.

18.00 - 21.00 Közös festés a Mural Morál csoport vezetésével az Uránia moziban

2009. MÁJUS 8.

Előadások

9.30 Közösségi munka cigány családokkal az Ormánságban

Békési Andrea vagy Heindl Péter Szent Márton Caritas Alapítvány
Kérdések, hozzászólások

10.00 „Hétköznapiak és ünnepnapok a Vajszlói Roma Közösségi Házban”

Előadó: Petrovicsné Takács Rózsa - DDRFK munkatársa

Kérdésekre válaszol: Pongrácz Yvette - mentor

10.30 Pódium-beszélgetés a szegregációról, városrehabilitációról és a lakossági részvétel lehetőségeiről

Vendégek: Pörös Béla szakértő, Tistyán László szociológus, Péterfi Ferenc közösségfejlesztő szakértő

Moderátor: Peták Péter

Kérdések, hozzászólások

14.30 - 15.00 Kreatív technikák a közösségfejlesztésben – interaktív műhely

13.30 - 15.00 Filmklub, teaház és beszélgetés

16.00 Kertészek vagyunk

Kővári Borz József dokumentumfilmje

Ki mondta, hogy a pesti belváros nem lehet zöld? Mire képes egy bérháznai lakó? Az elidegenedés tényleg gyógyíthatatlan? Összegezhető-e egy rakás vadidegen embert egy „szabadtéri nappali”? A változtatás elsősorban pénzkérdés?

Beszélgetőpartner: Deák Adrián

15.00 Összegzés, konferencia zárása

További információ:

Baranya Megyei Esélyegyenlőségi Koordinációs Iroda –
Pécsi Esélyek Háza

Pécs, Rákóczi u. 55., 72/210-794 30/9373 992,
www.eselyhazpecs, eselyhazpecs@gmail.com

Nemzeti Kávéház

Az 1800-as évek második felében Pécs városában a Nádor és a Bedő kávéházak mellett, a mulatós kompániák legnépszerűbb találkozó helye volt a Főtéri (Széchenyi téri) Nemzeti Kávéház, vagy ahogyan népszerű nevén mindenki ismerte a közszeretettnek örvendő tulajdonos neve után, a Ribay Kávéház.

Ribay Ferenc 1868-ban nyitotta meg híres főtéri kávéházát.

Most repülünk vissza az időben, és a képzelet szárnyán lépünk be az ósdi, dohányfüsttől megbarnult, de mégis oly otthonos falak közé, ballagjunk fel a kikoptatott, meredek garáncsokon az első emeletre, ülünk le egy zöld ereszű márványasztal mellé, és legyünk Ribay bácsi kedves vendégei.

A kávéház központi része két kisteremből átalakított nagyterem volt, benne kényelmesen terpeszkedtek a hatalmas, zöldposztós biliárdasztalok. Innen két kártyaszoba nyílt, ahol hatalmas kéklő füstfellegek közt járta a kor két divatos hazard kártyajátéka, a tarokk és a kaláber. Estéről-estére hatalmas volt a hangulat és a jókedv, különösen amikor vacsora után Dankó Gyula, később Jónás Jancsi, Darázs Miska, avagy Rácz Gusztó bandája keresztbe rakta a vonót. A Ribayban mindenkor a város legkitűnőbb zenekarai húzták az érzelmes keringőket, mazurkákat és a tüzes csárdásokat. Aztán állt a „babiloni éjszaka” kivilágoskivirradatig.

Nem lehetett vitás, hogy a Ribay Kávéház fő nyári attrakciója az 1873-ban épült, vasoszlopokon nyugvó, főterre néző nagyméretű erkély volt. A forró

nyári nap után boldog, megelégedett pécsi polgárok ültek ki a teraszra, hogy élvezzék a mecseki szellő lágy, frissítő simogatását. A termekből kiszűrődő víg zeneszó, a sejtelmes megvilágítás, a térről felhallatszó zsongó zivaj, a zamatoss pécsi pletykák valami sajátságos bájt adtak ennek a kedves helynek. Hatalmas vonzereje volt a Ribaynak ez a nagyszerű létesítmény. A Nádor és a Bedő kávéház tulajdonosainak nagy szomorúságára, a hosszú évek során sok-sok vendéget hódított el a nyári évadban ez a „varázslatos erkély”.

A régi jó idők sajnos elmúltak, az öreg kávéház ideje lejárt. Kezdek el elmaradozni a vendégek. Már csak a megszokott törzsvendégek ragaszkodtak az ódon „bagolyvár”hoz. Azután egyszer csak nem volt tovább... Elérkezett a vég, a fájdalmas búcsú pillanata.

A város vezetősége, no meg a Pécsi Takarékpénztár nagyhatalmú pénzmágnásai eldöntötték, hogy a régi Czindery és Cséby-féle házak több százados falainak el kell tűnnie a város főteréről.

Az utolsó estén, amikor főúr bemondta a zárórát, az öreg urak szomorúan szedelőzködtek, és a szemekben könny csillogott. Valami elpattant, valami visszahozhatatlanul tovairamlott a régi Pécs életéből. Elmúlt egy kedves ismerős, környörtelelenül magával ragadva sok víg korhely kávéházi vendég ifjúságának towareppenő kék madarát.

Másnap reggel megjelentek az épület lebontói, hogy

eleget tegyenek szomorú feladatuknak. „Kegyetlenül hozzáfogtak; már a két nagy tetőről leszedték a cserepet pár nap múlva romokban állnak a vén falak, hogy alapjukból díszes, új palota emelkedjék. A Ribay-féle Kávéház ódon, füstös helyiségei, melyekben a város elit közönsége évek hosszú során át oly kellemesen érezte magát; teljesen elhagyatva, üresen áll s szomorú lemondással és megadással várja pusztulását.”

A „Pécsi Napló” munkatársa igyekezett optimista lenni:

„De miként a fönixmadár, ismét fel fog támadni halottaiból, s megifjodva áll a közönség rendelkezésére. A takarékpénztár új palotájának az északi és keleti részén, a földszinten nyílik majd meg. Ribay addig visszavonultan él, a várostól megvett Pollack-féle házban, míg a takarékpénztár palotája fölépül; aztán pedig díszes és fényes kávéházat nyit.”

Sajnos nem így történt. Ribay Ferenc 1898. május 10-én utánahalt kedves kávéházának.

Az ódon Czindery és Cséby-féle házak helyére felépült Schlauch Imre monumentális alkotása, a Takarékpalota. Az új épülethez már modern kávéház illett.

Ennek a jegyében született meg itt a színvonalas Royal Kávéház, amelyet Berger Lajos 1898. július 15-én nyitott meg.

Trebbin Ágost

Folt hátán folt

A foltvarrás nemzetközileg ismert és szenvedélyesen üzőt kézimunka. Szülőházaja ismeretlen, történelem előtti időkbe vész. Otthonát mégis megjelölhetjük: az Amerikai Egyesült Államokban lett belőle mozgalom és népművészet. Feltehetőleg ősanánk készítették az első szöveteket növényi rostokból, állati szőrökből. A szövés és fonás a világ minden kultúrájában fellelhető. A foltmozaik varrás valószínűleg Kínából, a selyem hazájából ered. Ázsiából Egyiptomba vezet a „foltnyom”, egy piramis fal-festményén foltmozaik ruhás asszony – feltehetőleg rabszolganő – látható. Egy thébai freskó tanúsága szerint a görögök már háromezer éve ismerték a folton foltot.

Európába a Kis-Ázsiából visszatérő kereszt-lovagok hozták magukkal ezt a technikát. Nem véletlen, hogy éppen Dél-Franciaországban bukkantak föl ez első európai művészi foltmozaikok. A középkorban szerte Európában virágzik a kereskedelem, messzi földről érkeznek a különleges és igen nagy értékű kelmék. Ebben a korban a lovagi tornák nyeregtakaróin, templomi és főúri zászlókon találunk foltokból varrt kézimunkát. Ez a kor vezeti be a tűzést, ami három réteg összedolgozását jelenti. Kezdetben ez volt a „pufajka”, majd ebből a praktikus célt szolgáló öltésből fejlődött ki a díszítő tűzés. A reneszánsz már tobzódik a színes selymekben, brokátokban, innen indul hódító útjára Pietrott, a színházi figura, aki hagyományosan foltokból varrott ruhát visel.

Az iparosodással a foltmozaik készítés jelentős korába lépünk. A textilgyártással egy időben indult máig tartó útjára a foltvarrás. A gyári munkások feleségét a szegénység vitte rá, hogy apró textil darabokból takarót varrjanak. Villámgyorsan felfedezték hogyan lehet szükségből szépséget teremteni. Különösen szépek és jellemzőek a viktoriánus korban készült munkák. Itt már hímzéssel is díszítenek. Tengerentúlról angol és ír kivándorlók vitték ezt a technikát. Az első telepések Amerikába érkezésével kezdődött a foltvarrás

aranykora. Amerika sokáig angol gyarmat volt, így sikerült megőrizni, hogy az anyaországból érkezzen a drága textil. A telepések rá voltak kényszerülve, hogy a legapróbb maradékot is felhasználják. A legendás amerikai pionír szel-lemből hatalmas kézimunka mozgalom bontakozott ki. Szép szokások, hagyományok alakultak. Néhány példa: menyasszonyi takaró, szabadságtakaró a család 20. életévét betöltőjének, búcsútakaró azoknak, akik elhagyták a vidéket, memóriatakaró, amibe neveket, dátumokat hímeztek a családról. Egyik-másik alkotás ma már múzeumok féltett kincse.

Visszatérve az óvilágba, a XX. század háborúi, a nyomorúság, a szenvedés visszavetette a foltvarrást. A nők nem kézimunkáztak, hanem férjeik helyett a gyárakban, a földeken dolgoztak a háztartás mellett. A II. világháború befejeztével piacra kerültek a műszálas anyagok. Ezzel a foltvarrás egyelőre trónfosztott lett. A régi takarókat foltjaikkal a nők szegénységük tanúinak tekintették, eldobták, megsemmisítették. Néhány megszállott mentette, ami menthető. Ma már dollármilliókat érnek gyűjteményeik.

A művészek közül akadtak, akik észrevették ezt az értéket és bátran merítették belőle. Például Vasarely művei néhány antik takarónak mintha ikertestvére lenne.

Európában sem felejtették el a technikáját, de átütő sikere, akkora tábora sehol sem alakult ki, mint Amerikában.

Napjainkra újjászületett és viharos gyorsasággal terjedt a klasszikus és a modern foltvarrás Európában. Így érkezett el Magyarországra is 1989-ben. Pár asszony, talán egy tucat, Budapesten és Debrecenben csoportot alakított, majd Dolányi Anna vezetésével megalakították a Magyar Foltvarró Céhet. Hazánkban semmi múltja, hagyománya nem volt a foltvarrásnak. Érdekes jelenség, hogy míg Amerikában és Nyugat-Európában a vidék kézimunkája, addig nálunk a nagyvárosokban jöttek létre csoportok, főként értelmiségi körökben. Ma már kisebb településeken is alakulnak csoportok, körök, egyletek. Országos

kiállításokat, nyári táborokat, közös varrásokat, régiós találkozókat szerveznek országsszerte. A kb. 700 céhtag és a csoporthoz csatlakozók átszövik az egész országot, Kőszegtől Debrecenig.

Pécsett a Civil Közösségek Házában „Baranyafolt” néven jött létre egy kis alkotó közösség. Tagjai Görcsöny, Hosszúhetény, Komló, Szalánta, Pécs településen élő nők. Ma már minden eszköz, anyag, szakirodalom itthon is megvásárolható, de a foltvarráshoz nagy fantázia, sok szabadidő és türelem kell.

Sokféle szinten és szintéren üzzük kedvenc foglalatosságunkat. Van aki saját környezete szépítésére, barátai megajándékozására is varr. Ezek a munkák a tömegtermékek dömping-jével szemben nagyobb értékkel bírnak. Van aki iparművészeti igénnyel készít használati tárgyat, van aki a képzőművészet felé fordulva faliképet komponál. Mindenki a maga szintjén dönt, hogy melyiket részesíti előnyben. Az a legfontosabb, hogy a technikai tudáson túl esztétikai értelemben is fejlődjünk. Talán ez a legnehezebb része. Megpróbáljuk tudatosítani magunkban, mitől találunk szépséget valamit, ami persze szubjektív dolog, mégis vannak alapelvek, színek, harmónia, egyensúly, amit érdemes szem előtt tartani. Számátalan motívumot, geometrikus formát, változatos anyagot – van aki, maga fest – használunk. Így megszámlálhatatlan sokaságú, egyedi alkotás jön létre.

A folton folt hívása és kihívása végtelen lehetőséget ad arra is, hogy működjön az alkotó fantáziája és így egymásra talál a foltmunkában a technika és az eredeti ötlet.

Szabó Józsefné Panni
Baranyafolt Alkotó Közösség

Fehér feketében

Az Újvidéki Színház vendégjátékaként láthatta a pécsi közönség a vendéglőadásairól is ismert Harmadik Színház színpadán Federico García Lorca darabját, a Bernarda Alba háza című művet. A „Határtalan város, Határtalan színház” program keretén belül a színházkedvelőknek lehetőségük nyílik országunkon kívül élő magyarok darabjainak megtekintésére. Biztosíték az új nézőponttal megközelített produkciókra pedig a színház, ahova már évek óta hívják a határon túli magyarok produkcióit – melyek általában sikerrel zárulnak.

A darabot hazánkban már több rendező is színpadra állította, Radoslav Milenković azonban új megvilágításba helyezte a művet. Kihangsúlyozta a jelenkorban is aktuális mindennapos vitákat és élcődéseket a családokban, melynek segítségével közelebbinek érezhettük a produkciót.

Az előadás kezdőképében az idősebb szolgálónőt, Ponciát, és fiatalabb társát láthatjuk,

amint úrnőjük, Bernarda szívtelenségéről beszélnek. Hiszen ők dolgoznak, Bernarda pedig sosincs megelégedve, de nemcsak az ő munkájukkal. Őt lányát nem adja férjhez, mert a faluban nincs rangban hozzájuk illő. Bernarda és lányai fekete ruhában és fátyollal az arcuk előtt érkeznek haza, az anya férjének, egyben a négy fiatalabbik lány apjának temetéséről. Az ősi törvények szerint 8 évig tart a gyász, mely alatt az ablakokat fekete függönyök fedik el. A lányok nem járhatnak el sehova, kizárólag a templomba, és hozzájuk sem jöhet senki. A darab teljes egésze egy háló mögött játszódik, mely az előadás során valóban egy ketrec a házban lakók számára, hiszen nem tudnak kitörni onnan. A háló leginkább a börtönrácsokhoz hasonlít, ami egyértelműen mutatja a testvérek érzelmi világát. A lányok férfiakat csak a szobájuk ablakából való leskelődésekkor látnak, ez szinte napi programmá válik.

Bernarda vad szigorral bánik mindenki vel, ő akar uralkodni a körülötte

élő embereken. Őt lányát és megbolondult édesanyját is bezárva tartja, utóbbit egy szobába lakatolva, melyből az elővigyázatosság ellenére néha ki tud szökni. Ezen alkalmakkor a bolondok őszinteségével beszél a házban uralkodó áldatlan állapotokról, könyörög, hogy engedjék vissza az ő szülőfalujába, de lánya nem könyörül rajta, a szobában kell bezárva tartani.

Természetesen a lányok szabadulni vágnak szülőházukból, férjhez is szeretnének menni, ám megfelelő férfi híján ez lehetetlennek bizonyul. A legidősebb testvér- és egyben a legcsúnyább is, Angustias számára válik elérhető közelségbe a szabadulás reménye, amikor a jóképű és pénzzel rendelkező falubeli, Pepe el Romano személyében kérője akad. Hiába mondják nővéruknek, hogy csak a hozomány miatt kell a férfinak – hiszen Angustias, aki csak

féltestvére a többieknek – jelentős hozománnyal rendelkezik apja után – őt nem érdekli, tudja, miért kell neki. De a szabadság utáni vágya annyira erős, hogy úgy gondolja, a gazdag nő többet ér, mint a világ legszebbje. Húgai nem a féltés miatt próbálják visszatartani, sokkal inkább a féltékenység az oka. Gyűlölettel készülődnek a lánykérésre, mindegyik lány Pepe felesége szeretne

lenni. Ez ki is derül, hiszen a gyenge és csúnya Martirio ellopja nővére képét a férfiről és a párnája alá rejt. Anyja parancsára azonban Poncia megkeresi és meg

is találja. Amelia is vágyakozik titkon nővére udvarlója után. Magdalena sokkal inkább kívánná édestestvéreinek Pepét, mint Angustiasnak. Nyilvánvalóan ő sem zárkózna el az ötlettől, ha a férfi őt választaná. Pepe azonban nem szereti leendő feleségét. A szokás szerint ugyan minden éjszaka eljár a legidősebb nővér ablakához udvarolni, akitől viszont hamar búcsúzik is. Ennek ellenére a faluban az a hír járja, hogy a férfi csak hajnalban tér haza. A hőségtől álmatlan nővéreknek is fel tűnnek az egész éjszaka hallatszódo szelmes szavak és suttogások. Legkisebb testvérük, Adela, pedig minden reggel kialvatlanul ébred és fáradt. A nővérek rájönnek, hogy húguk minden éjjel titokban Pepével beszél a saját ablakán át. A szerelem kölcsönös, de nem lehetnek egymáséi, Adelának nincs hozománya. Poncia – egyedülként a háznál – hiába próbálja rávenni Bernardát, hogy költözzenek másik faluba, hogy a lányok találhassanak rangban is megfelelő kériót és így kerüljék el a kitörni készülő érzelmi vihart, az asszony hajthatatlan. Nem akarja megsérteni az ősi törvényeket és nem hagyja ott a felmenői által épített házat. Egyik este, a vacsora utáni levegőzés alkalmával a lányok vidáman mesélik, mennyire ragyogó az éjszaka. Anyjuk mosolyogva hallgatja végig lányait. Ezzel bizonyítja szolgálójának, hogy nem készül kitörni semmiféle vihar, az ő életük teljesen normális. A véget azonban nem kerülheti el. Egyik éjjel a nyitva hagyott kapun Adela kiszökik szerelméhez, hogy együtt lehessenek. A titkos találkozó azonban nem marad sokáig rejtve, a család felébred, és Bernarda nem kés-

lekedik cselekedni. A puskával a lovon távozó Pepe után lő, Adelának is megmondják, Pepének vége. Bár Poncia a véget úgy gondolja, hogy a férfi többet nem fog egyik lányhoz sem menni, elijesztették, nem pedig meghalt, Adela félreértelmezi. A lány hiába próbál szabadulni, a gyász börtöne nem engedi. Ledobja ruháit, a rendező mintegy ezzel szemléltetve a szorítás és a kényszer ellen való lázadást. Adela teljesen eldobja magát a családját, majd a puskát felkapva, berohan a szobájába. Ekkor – akárcsak az ókori görög színpadon – Adela a színpad mögött öngyilkos lesz, halálának hírére Poncia hozza, amikor Bernarda parancsára betör a lány bezárt szobájába. Az anya elhatározza, hogy

lányát fehér ruhában fogják eltemetni, akárcsak a szokás szerint a szűzen meghalt nőket. Teljesen elutasítja, hogy lányának volt egy szerelme, nem akarja kivívni a külvilág ellenszenvét. A vihar lecsapott, eredményeképpen pedig, csak egy életre vágyó fiatal lány öngyilkossága maradt.

megírt műben. A legidősebb lány hozománya csalogatta a falubeli Pepét, hogy megkérje a lány kezét. Ám a fiú a legfiatalabbat, Adelát szerette és eszténként is inkább hozzá járt, miután kötelességszerűen leróta tiszteletét a legidősebbnél.

Ugyan ki gondolná, hogy a lányok az ablakból a költő után leskelődtek? Lorca pedig a még jobb hallhatóság érdekében lemaszott a kútba apja házában kertjében, mely pontosan az Alba házzal szemközt volt. A költő számára ez kihagyhatatlan alkalom volt arra, hogy mindent lejegyezzen a veszekedésekből, amiket később sikeresen fel is használ a drámájában. Ebből a történetből tisztán látszik, hogy nem mindig kell határtalan fantáziával rendelkezni egy sikeres mű megírásához, elég figyelmesen járni a világban, hiszen annyi ehhez hasonló megírni való történetet csíphetünk el!

Az ellentétet a testvérek között nagyon egyszerűen és hatásosan mutatták, hiszen az öt lány csak nagyon ritkán volt együtt a színpadon, kizárólag az elején, a temetés után, vacsora-kor, valamint a drámai végkifejletkor. Mindenki számára egyértelmű volt, miért hiányzik legalább az egyik testvér. A darabban egyedül Poncia volt az, aki tudott a lányok óhajairól, ezért is kérte úrnőjét, hogy költözzenek el. A szolgáló Bernarda gondolatairól is tudott, éppen ezért párhuzamba lehet állítani a *commedia dell'arte* szereplőivel, a zannikkal, akik szintén mindenről tudtak, bár Poncia nem annyira segített a

lányoknak kívánságaikban és vágyaikban. Hiszen ezt lehetetlen lett volna megtenni, amikor mind az öt lány ugyanazt a férfit szeret-

te. A bigámia pedig nem volt megengedett. Nézett is volna Bernarda, ha mind az öt lány ugyanahhoz a férfihöz megy feleségül!

Az előadás alatt a ház egyetlen szobáját láthatjuk, ami egyfajta nappali, innen nyílnak a lányok és a cselédek szobái. A helyiség a darab elején, a temetés után még teljesen üres, később a vacsora helyszíne, valamint itt hímeznek és varrogatnak a testvérek. A rendező talán ezzel az egy szobával azt kívánta szemléltetni, hogy a házban történik minden, és ezzel hangsúlyozta a bezártságot. Az anya számára nem az a lényeg, hogy milyen szerepkört lát el a szoba, hanem, hogy az a házon belül van, mindent meg lehet teremteni a négy fal között.

Egy szereplő feladata viszont nem derült ki többek számára egyértelműen a produkcióban. Egy fiatal lány, aki időnként megjelent, tátogott valamiket, aztán el is tűnt. Talán a falubelieket jelképezte, akiktől Bernarda félt, féltette a család jó hírét. Azonban ezek csak találgatások, konkrét elképzelés nincs.

Ajánlom minden fiatalnak megnézni a darabot, akik lázadni próbálnak a szülői „szigor” ellen. Hiszen manapság ilyen vad szigor már nem létezik és akik a saját szüleiket szidják, próbálnak tőlük szabadulni, talán észreveszik, hogy mennyivel szabadabb világban élünk/élnek, mint nem is olyan régen. Bár azért még akad szép számban az apák közt, akik fontolgatják a vadászpuska-vásárlást, mikor a lányuk már kezd nővé érni. De szerencsére ezt sosem tesszik meg!

A fotókat a Pécsi Harmadik Színház bocsátotta rendelkezésünkre.

MEGHÍVÓ

A Nevelők Háza Egyesület partnerségben a Dél-Dunántúli Regionális Forrásközpont Szolgáltató Közhasznú Társasággal és a Maholnap Magyar Jóléti Alapítvánnyal a II. Nemzeti Fejlesztési Terv Társadalmi Megújulás Operatív Programjának „Civil szervezeteknek szolgáltató, azokat fejlesztő szervezetek támogatása” tárgyú pályázati felhívásán pályázatot nyert

BARANYA MEGYEI CIVIL SZERVEZETEK KOMPLEX SZERVEZETFEJLESZTÉSE

címmel.

Tisztelettel meghívjuk a program célkitűzéseit és a tervezett fejlesztő szolgáltatásokat bemutató pályázati fórumunkra, amelyet az alábbi időpontokban és helyszíneken tartunk:

2009. április 7.	13.00	Civil Közösségek Háza Pécs, Szent István tér 17.
2009. április 8.	10.00	Konferenciaközpont és Vendégház Alsómocsolád, Rákóczi út 12.
	13.00	Közösségek Háza Komló, 48-as tér 1.
2009. április 15.	10.00	MTÁMK Ifjúsági Centrum Mohács, Széchenyi tér 16.
	13.00	Szolgáltatóház – Új Esély Egyesület iroda Siklós, Köztársaság tér 8.
2009. április 16.	10.00	Művelődési Ház Sellye, Batthyány u. 14.
	13.00	Művelődési Központ és Könyvtár Szentlőrinc, Templom tér 1-3.

Mellékelten megküldjük a pályázati felhívásunkat, a pályázati adatlapot, valamint a szolgáltatási csomag rövid leírását.

Kérjük, hogy a fórumon történő részvételét előzetesen a **72/215-543**-as telefonszámon, vagy a jelentkezes@civilhaz-pecs.hu e-mail címen jelezze megjelölve a helyszínt, valamint a küldő szervezet és a résztvevő nevét, elérhetőségét.

Megjelenésére feltétlenül számítunk!

Kedvezményezett:

NEVELŐK HÁZA EGYESÜLET

7624 Pécs, Szent István tér 17.

Tel.: 72/215-543, e-mail: nevhaz@t-online.hu

Partnerek:

1074 Budapest,
Szövetség u. 43. I.10.

Dél-Dunántúli Regionális Forrásközpont Kht.
7625 Pécs, Aradi Vértanúk útja 20.

A program az Európai Unió támogatásával,
az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.

**Baranya megyei civil szervezetek
komplex szervezetfejlesztése
TÁMOP-5.5.3-08/02-2008-0026**

Befektetés a jövőbe

PÁLYÁZATI KIÍRÁS

Baranya megyei civil szervezetek komplex szervezetfejlesztésére

A Nevelők Háza Egyesület (partnerségben a Dél-Dunántúli Regionális Forrásközponttal valamint a Maholnap Magyar Jóléti Alapítvánnyal) – az Európai Unió Társadalmi Megújulás Operatív Programja keretében - pályázatot hirdet Baranya megyei formalizált civil szervezetek számára komplex szervezeti fejlesztő programban való részvételre, fejlesztő szolgáltatások igénybevételére

I. A pályázat célja

Jelen pályázat a Baranya megyei formalizált civil szervezetek (egyesületek, alapítványok) társadalmi szerepvállalásának segítését, a hazai és a nemzetközi fejlesztési programokban való aktív részvétel erősítését célozza. A pályázat célja olyan, a szervezetek szükségleteihez igazodó, fejlesztő szolgáltatások (szolgáltatási csomag) biztosítása, mely szolgáltatások igénybevételével elősegíti a szervezetek hosszú távú fenntarthatóságát.

A fejlesztési folyamat kereteket biztosít továbbá olyan közösségi szolgáltatási projektek kidolgozásához is, melyek adott szervezet fejlesztési irányaihoz illeszkedve alkalmasak – konkrét pályázati lehetőségek figyelembevételével – hazai vagy nemzetközi források elérésére.

II. A támogatás

A programba beválogatásra kerülő támogatott szervezetek várható száma: **32 szervezet**

A szervezetenként igénybe vehető fejlesztő szolgáltatások tartalma a szervezeti adottságok és szükségletek alapján összeállításra kerülő, szervezetenként különböző szolgáltatási csomagban lesz elérhető.

A szolgáltatási csomag tartalma szervezetenként: **40 nap fejlesztő szolgáltatás,**

melynek pénzben kifejezett értéke szervezetenként:

1.300.000 Ft

Az igénybe vehető fejlesztő szolgáltatások futamideje:

maximum: **12 hónap;**

A fejlesztés a kiválasztott szervezetek számára ingyenes!

Jelen kiírás elválaszthatatlan részét képezi a **PÁLYÁZATI ADATLAP** és a fejlesztő szolgáltatások rövid leírását tartalmazó tájékoztató.

III. A támogatottak köre

Pályázatot nyújthatnak be a Baranya megyében bejegyzett civil szervezetek, egyesületek, alapítványok.

Nem nyújthatnak be pályázatot

- a pártok;
- közalapítványok
- a munkaadói és munkavállalói érdekképviselet szervezetek;
- közhasznú társaságok, nonprofit kft.-k
- egyházak

Az elbírálás során előnyt élveznek

- a megye hátrányos helyzetű kistérségeiből pályázó szervezetek;
- a hátrányos helyzetű célcsoporttal foglalkozó szervezetek;

A kiválasztás szempontjai

- A kiválasztott szervezet komplex szervezetfejlesztésre alkalmas, illetve alkalmassá tehető szervezet legyen;
- A pályázó jelentkezésében fejlesztési célként megjelölt elképzelések illeszkedjenek a megyei szolgáltatásfejlesztési koncepcióhoz regionális fejlesztési tervekhez és az országos fejlesztési prioritásokhoz.

V. Formai követelmények

1. A hiánytalanul kitöltött **ADATLAP** (Kérjük, hogy az adatlapot számítógépen vagy nyomtatott nagy betűkkel töltsd ki. Az elektronikus Word formátum letölthető a www.civilhaz-pecs.hu, a www.maholnap.hu, valamint a www.ddrfk.hu weboldalakról.)

2. Kötelező mellékletek

- Alapító okirat illetve alapszabály (a szervezet vezetője által hitelesített másolati példány);
- Jogerős bírósági végzés a nyilvántartásba vételről (a szervezet vezetője által hitelesített másolati példány);
- A pályázó legfrissebb éves közhasznúsági beszámolója <tartalmi és pénzügyi> (a szervezet vezetője által hitelesített másolati példány), nem közhasznú szervezetek esetén az előző év tevékenységeit bemutató éves beszámoló.

VI. A pályázatok benyújtásának módja, határideje

A pályázati adatlapot **1 eredeti és 1 másolati példányban**, a kötelező mellékleteket pedig 1 másolati példányban kérjük benyújtani.

A pályázatok **beadási határideje: 2009. május 04.**

A pályázati csomagokat postai úton, zárt borítékban ajánlott küldeményként, vagy személyesen kell benyújtani az alábbi címre:

**Nevelők Háza Egyesület
7624 Pécs, Szent István tér 17.**

Fontos! Az elbíráláskor a postára adás időpontját vesszük figyelembe. A határidő után postára adott pályázatok automatikusan elutasításra kerülnek.

VII. A pályázatok elbírálása, az eredmények közzététele

A pályázatok beérkezését követően a szolgáltatási támogatók odaítéléséről a pályázató szervezetek vezetősége dönt. A döntés eredményéről, és az igénybevétel feltételeiről a pályázó írásban kap értesítést. A pályázati döntés a beadási határidőtől számított 2 héten belül várható. Az eredmények közzététele a www.civilhaz-pecs.hu; a www.ddrfk.hu és a www.maholnap.hu honlapokon történik. A pályázató szervezetek nem kötelesek a döntést megindokolni. Pozitív döntés esetén a pályázó levélben megkapja a támogatási szerződés 3 példányát, amely a szerződő felek aláírásával válik érvényessé. A támogatott szervezet köteles a szerződésben rögzített szolgáltatási csomag megvalósításában való együttműködésre.

A pályázattal kapcsolatos további információkat:

A pályázattal kapcsolatos további felvilágosítást a nevhez@t-online.hu email címen, vagy a 72/215-543-as telefonszámon kaphatnak.

Baranya megyei civil szervezetek
komplex szervezetfejlesztése
TÁMOP-5.5.3-08/02-2008-0026

A program keretében tervezett fejlesztő szolgáltatások < SZOLGÁLTATÁSI CSOMAG > rövid leírása

I. A program keretében tervezett fejlesztő „szolgáltatási csomag” céljai

I.1. Általános cél, hogy a kedvezményezett szervezetek

- a) képesek legyenek hazai és regionális együttműködésekben aktívan részt venni;
- b) ismerjék a szervezeti- és szolgáltatási működés, menedzsment alapelveit;
- c) ismerjék a forrásteremtés és pénzügyi menedzsment módszereit;
- d) képesek legyenek kidolgozni és megvalósítani fenntartható és minőségi projekteket és szolgáltatásokat;
- e) képesek legyenek olyan szolgáltatásokat működtetni, melyek saját bevételeikből előteremtik a folyamatosság-hoz szükséges (erő)forrásokat.

I.2. A fejlesztő szolgáltatások konkrét célja

- a fejlesztésbe bevont civil szervezetek a fejlesztési folyamat segítő hozzájárulásának hatásaként kidolgozásra kerülő projektjeikkel minél nagyobb számban célozzák meg az UMFT fejlesztési konstrukcióit;
- a folyamatban résztvevő szervezetek legalább 70%-ának általános hatékonysága ügyfélkörük elégedettségi szintjének növekedésében is kimutatható fejlődést mutasson.

II. A tervezett szolgáltatási csomag elemei

Szervezetenként 26 nap általános fejlesztési beavatkozás és ezt kiegészítő szervezet-specifikus fejlesztő beavatkozások alapján minimum 40 maximum 50 szervezeti fejlesztési nappól álló fejlesztési csomag szervezetenként

a/: általános szervezeti fejlesztési

b/: szolgáltatásfejlesztési és

c/: projektfejlesztési beavatkozási (konkrét szervezet-specifikus fejlesztési célok elérését célzó) területeken;

A szervezetenként különböző – szervezetspecifikus - szolgáltatási csomagok fejlesztő szakemberek által a szervezetnél tett helyzetfeltárást és a szervezeti vezetőkkel való megállapodást követően kerülnek összeállításra.

III. A szolgáltatási beavatkozások módszerei

1. Képzés, tréning;
2. Facilitált csoportmunka;
3. Szervezeti és témaspecifikus csoportos tanácsadások;
4. Coaching.

A fentiekben felsorolt fejlesztési szolgáltatások értéke maximum 1,3 Milliő Ft/ kedvezményezett szervezet. A kedvezményezett szervezetek a szolgáltatási csomagot térítésmentesen, támogatásként vehetik igénybe. A szolgáltatások megvalósítási helyszínére való utazási költségek mindemellett a kedvezményezett szervezeteket terhelik.

IV. A szolgáltatási beavatkozások igénybevételének módja és időintervalluma

a/: A szolgáltatások helyszínei:

1. A képzések és tréningek akkreditált képző helyen DDRFK oktatási helységeiben kerülnek megszervezésre Pécssett;
2. A facilitált csoportmunkák a Nevelők Háza Egyesület székhelyén (Civil Községek Háza) vagy a DDRFK oktatási helységeiben valósulnak meg Pécssett;
3. A szervezeti és témaspecifikus tanácsadások és a coachingok helyszíne a kedvezményezett szervezetek által megjelölt szervezeti székhely vagy telephely.

b/: A szolgáltatások igénybevételének időintervalluma: 2009. 07. 01.-2010. 07. 31.

A program az Európai Unió támogatásával,
az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.

Baranya megyei civil szervezetek komplex szervezetfejlesztése
TÁMOP-5.5.3-08/02-2008-0026

Templomot Uránvárosba!

A Pécsi Városszépítő és Városvédő Egyesület egy különleges kiállítással kíván csatlakozni a 2010-es pécsi programokhoz.

Sokan felvetették az elmúlt évek során, hogy Pécs egyik legnépesebb városrészében – „Uránban” – nincs templom. Az Uránváros történetét ismerve ezen nem is csodálkozhatunk, hiszen amikor létrejött, nem volt „divat” a templomépítkezés. (Az Uránváros egyik tervezőjétől, Tillai Ernőtől származó információ szerint már ki volt jelölve a helye a terveken egy templomnak, de felsőbb utasításra ezt el kellett vetniük.)

Mi úgy gondoljuk, összefogással megvalósítható az, hogy nem is egy templomot, hanem több százat hozunk el Uránvárosba. Arra kérünk mindenkit, aki csatlakozni szeretne a kezdeményezésünkhöz, hogy küldjön

nekünk egy képeslapot a saját településén található templomról. Lehet ez bármelyik egyház szent helye, nálunk

teljes a vallásszabadság. Köszönetet a lapokért úgy mondunk, hogy a 2010 nyarán, az Uránvárosban nyíló kiállítá-

son egy nagy könyvben megtalálható lesz valamennyi beküldő neve. A két hónapig látogatható tárlat után a képeslapokat szépen becsomagoljuk, és árverésre bocsátjuk. A befolyt pénzt pedig felajánljuk a pécsi Szemem Fénye Alapítványnak, a gyógyíthatatlan beteg gyerekek és szüleik számára létrehozandó hospice ház részére. Így a képeslapot küldők nem csak a kiállítás sikeréhez, de egy jótékonyági akcióhoz is hozzájárulhatnak.

Címünk, ahová a képeslapokat várjuk:

**Pécsi Városszépítő és Városvédő
Egyesület
7621 Pécs, Széchenyi tér 1.**

*Nácsa János
elnök*

*Pécsi Városszépítő
és Városvédő Egyesület*

Új lendületet hozó szelek fújnak a Mandulásban

Elég nehéz felülmúlni azt a helyzetet, amikor éppen összeomlik a fejünk fölött az egész eddigi pénzügyi világ. Csakhogy amint látjuk, az élet azért még megy tovább. A nap ugyanúgy felkel reggelente és este lenyugszik, Ünnepek előtt ismét megtelnek a bevásárló kosarak, gyerekeinket most is elviszszük reggelente óvodába és iskolába, jövünk-megyünk, intézzük ügyeinket, szóval létezünk. És igen, főként most, hogy apró lépésekben beköszönt a tavasz is, egyre több embernek, családnak jut eszébe városunk régóta kedvelt játszó és kiránduló helye, a Mandulás. Kinek így, kinek úgy.

A játszóter és a tornapálya délutánonként és a hétvégeken mind gyak-

rabban telik meg sétáló, kikapcsolódó családokkal, kirándulókkal, futókkal, és sajnos van, aki csak értelmetlen tombolásra használja a természetet. Erről megrongált tornaszerek, élesen derékba vágott facsemeték tanúskodnak az erdőben.

Néhányan azok közül, akik szeretik és tisztelik ezt a helyet, úgy gondolták, hogy tenni is szeretnének érte. Hogy mindez ne csak ad hoc-jellegű legyen, egy baráti kör létrehozását tervezték. Tavaly októberben ez szinte senkit sem érdekelt.

Talán a tavaszi szelek új lendületet hoznak, és mégis tehetnénk valamit környezetünk, közérzetünk, létezésünk jobbításáért, a sajátunkként használt közösségi tér megőrzéséért, javí-

tásáért. Az eddigi tagok áprilisban a játszóter rendbetételével, mandulafák ültetésével, kellemes családi együttléttel szeretnék köszönteni a természet ébredését. Ez egyben jó alkalom is arra, hogy a Mandulás Baráti Kör immár kimondottan is megalakuljon, és a továbbiakban a terület kezelőjével és mindazokkal együttműködésben, akik csatlakozni szeretnének a kezdeményezéshez, tervezzenek és cselekedjenek a Mandulásért. A szervezők minden jó ötletet, támogatást és munkáskezet szívesen fogadnak a helyszínen.

Az akció tervezett időpontja: 2009. április 19. vasárnap délelőtt 9 órától. (mandulasbaratikor@gmail.com)

Reméljük, szép időnk lesz!

Pályázati ajánló

Versenyben az idővel - Pályázati felhívás 50+ generációk részére

Kiíró: www.50plusz.NET

Határidő: 2009. május 30.

Pályázók köre: 50. életévet betöltötték

Az 50 feletti korosztályok számára hozta létre az Inforum a <http://www.50plusz.NET> portált, hogy oktatási anyagokkal, egymást támogató lehetőségekkel vértessze fel az idősebbeket az Interneten. A portál lehetőséget nyújt bemutatkozásra, a hobbikhoz társak keresésére, apróhirdetések közzétételére, újságok személyre szabott előfizetésére.

Minden felhasználó publikálhatja digitális visszaemlékezéseit, amelyek között versenyt hirdetünk: „Versenyben az idővel” címmel. Szeretnénk, ha a személyes történelmek publikálása nyomán még több figyelmet kapna az 50 feletti korosztály és megvalósulna (információs) társadalmi bevonásuk. Ezek az alkotások, írások kapnak most lehetőséget az 50plusz.Net portálon nyilvános megjelenésre, ezzel is aktivizálva az 50+-os korosztályt az internet minél szélesebb körű használatára.

A március 24-én induló a Versenyben az idővel digitális emlékkönyvíró versenyben azt kérjük a résztvevőktől, hogy életük szép, drámai, érdekes vagy csak számukra fontos epizódjáról készítsék el visszaemlékezésüket. Ez egy lehetőség mindazoknak, akik szeretnek írni, de eddig nem kaptak arra

esélyt, hogy élményeiket másokkal megosszák.

A beadott műveket történészekből, könyvtárosokból, irodalmárokból álló bizottság fogja elbírálni. Nincs terjedelmi korlátozás, és bármilyen témában várjuk a saját írásokat, és az íráshoz kapcsolódó fotókat, képeket. A zsűri által legjobbnak ítélt munkákat nyereményekben részesítjük.

A jelentkezés módja: regisztrálni a <http://www.50plusz.Net> oldalon, és a visszaemlékezés elhelyezése a Digitális Emlékkönyvben.

Feltétel: 1. 50. életév betöltése (2009. március 24-ig) 2. Regisztráció <http://www.50plusz.NET> weboldalon.

Határidő: 1. Az alkotások beadása: 2009. március 24.-2009. május 30. között folyamatosan

2. Elbírálás: 2009. június. 3. Díjátadás: 2009. július.

Bővebb információ: Gáspár Andrea, info.inforum@gmail.com, 06-20-473-0553

Hungarian Folk Art - pályázat külföldi kiállításon való részvételle

Kiíró: Art Misszió Nemzetközi Művészeti és Hagyományörző Kiemelkedően Közhasznú Alapítvány

Beadási határidő: 2009.május 8.

Mottó: „...a nemzet létét, fennmaradásának esélyét kultúrája határozza meg.” (Kodály Zoltán)

Pályázat célja: Magyarország tájegységeinek hagyományörző kézimunka kincseinek nemzetközi szinten kiállítás formájában történő bemutatása, a kézimunka hagyományainak ápolása, továbbadása és megőrzése, az autentikus élő magyar népművészet bemutatása. A vizuális kultúra terén a látogatóknak nyújtandó értékeken kívül a magyar népművészet külföldön történő népszerűsítése.

A pályázatra beérkezett és a szakmai zsűri által javasolt pályamunkák az alábbi helyszíneken és időpontokban kerülnek kiállításra:

„FILLODRAMATICA GALERIA ” Rijeka Korzo 28, Horvátország (2009.05.25-06.04.)

„GALERIA LAURUS” Lovran, Trg.Slobode 10, Horvátország (2009.06.06-06.20.)

Pályázati témakörök: vászonhímzések, gyapjúhímzések, egyéb hímzések, tojásfestés, tájegységek viselete, szöttek, kiegészítők, táj-jellegű népművészeti ajándéktárgyak.

Pályázók köre: Hagyományörző csoportok, egyesületek; Népművészeti egyesületek, szövetségek

Alkotóházak, műhelyek, alkotó közösségek; Non-profit szerveze-

tek, alapítványok; Egyházi szervezetek; Iskolák, művészeti iskolák; Magánszemélyek (iparművészek, népművészek, hobbyművészek hagyományörző és kreatív egyéni alkotók, stb.)

A pályázaton való részvétel módja és további információ: A pályázatra jelentkezési lap kitöltésével lehet jelentkezni, mely letölthető az Alapítvány honlapjáról: www.artmission.hu „Pályázatok” menüpontja alatt.

„Fiatalok a világban”: Együttműködés az Európai Unióval nem szomszédos országokkal EACEA/05/09

Kiíró: Európai Bizottság

Beadási határidő: 2009. június 1.

Célkitűzés, leírás: a Fiatalok Lendületben Program 3.2. alprogramja révén az Európai Bizottság - az Oktatási, Audiovizuális és Kulturális Végrehajtó Ügynökségen keresztül - olyan projekteket kíván támogatni, amelyek az ifjúságpolitika területén ösztönzik az együttműködést a programban részt vevő országok és az Európai Unióval nem szomszédos partnerországok között.

A pályázati felhívás célkitűzései a következők:

- a fiatalok és a fiatal dolgozók mobilitásának javítása;
- a fiatalok felelősségi köreinek bővítése, aktív részvételük ösztönzése;
- az ifjúsági szervezetek teljesítőképességének előmozdítása a civil társadalom fejlődéséhez való hozzájárulás érdekében;
- az együttműködés, a tapasztalatcsere és a bevált gyakorlatok megosztásának ösztönzése az ifjúságpolitika és a nem formális oktatás területén;
- az ifjúságpolitika, illetve az ifjúsági és önkéntes munka fejlesztésének előmozdítása;
- fenntartható partnerségek és hálózatok kiépítése az ifjúsági szervezetek között.

A hátrányos helyzetű fiatalok részvétele; illetve 2009-ben külön prioritást jelent.

A projekteket a következő témák valamelyikében lehet benyújtani:

1. A civil társadalom (az ifjúsági szervezeteket beleértve), az aktív polgárság és a demokrácia megszilárdítása
2. A rasszizmus és idegengyűlölet elleni küzdelem
3. Kultúrák, etnikai és vallási csoportok közötti párbeszéd
4. Konfliktushelyzetet követő rendezés, újjáépítés és rehabilitáció
5. A nők aktív társadalmi részvétele
6. Kisebbségi jogok
7. A fiatalok hozzájárulása a millenniumi fejlesztési célok (1) eléréséhez.

Pályázók köre: nonprofit szervezetek nyújthatnak be. Ezek lehetnek: nem kormányzati szervezetek, vagy közjogi szervezetek. Ugyanez vonatkozik a partnerszervezetekre.

További információk: a részletes pályázati útmutató és a pályázati formanyomtatványok megtalálhatók az alábbi internetes címen: http://eacea.ec.europa.eu/youth/funding/2009/call_action_3_2_en.php

A pályázatok az erre a célra készült formanyomtatvány felhasználásával, a megfelelő mellékletekkel és a kért információk megadásával kell benyújtani.

Pályázat az önkéntesség elterjesztéséért, A és B komponens

Kiíró: Nemzeti Fejlesztési Ügynökség

Beadási határidő: 2009. május 8.

Az elmúlt években egyre többen vállalkoznak önkéntes munkára Magyarországon. Ők a civil társadalom munkavállalói, akik segítségért nem kérnek ellenszolgáltatást.

Az önkéntesség a társadalmi tőke fontos építő ereje. A szervezetek többsége ugyanakkor nem talál önkénteseket, vagy nem is ismeri az önzetlen segítők tevékenységét. Rengeteg olyan állampolgár is van, akinek volna ereje és szabadideje is a közös érdekében tevékenykedni, de nem tudja, hol jelentkezhet. Az alábbi pályázat az ő egymásra találásukat segíti.

Uniók forrás segítségével egy olyan szolgáltató-fejlesztő szervezeti kör kialakítása a cél, amely segít egymásra találni az önkéntes munkát vállalóknak és a szolgáltatásra igényt tartó szervezeteknek, magánszemélyeknek. A projekteknek köszönhetően nő az állampolgárok önkéntességre való hajlandósága, de egyre több szervezet is alkalmassá válik majd az önkéntesek fogadására. Az önkéntesek bevonásán keresztül nem csak a civil szervezetek, de az állami és önkormányzati intézmények kapacitása is növelhető, így javítható a szolgáltatások minősége.

Támogatás kapható egy országos központ létrehozására, ahol az önkéntesség érdekében összehangolt szakmai, kommunikációs és ügyviteli munkát végeznek.

Cél: az önkéntességgel kapcsolatos hazai módszertan, elektronikus nyilvántartási rendszer megalkotása, az ehhez kötődő menedzsment és adminisztrációs tevékenység. (A komponens), valamint önkéntes tevékenységet segítő megyei, koordináló centrumok létrehozására, működtetésére, szakmai programok megvalósítására is elnyerhető támogatás. (B komponens)

Pályázhatnak: civil szervezetek, egyesületek, alapítványok, Kht-k, non-profit gazdasági társaságok, szociális szövetkezetek, vagy ezen szervezetek alkotta konzorciumok.

A pályázat keretében elnyerhető vissza nem térítendő támogatás összege az A komponens esetében 50-60 millió Ft, a B komponens esetében 22-27 millió Ft között mozoghat.

További információ: www.nfu.hu

Kultúra keretprogram - 2009-es pályázati felhívás

Kiíró: Európa Tanács és Európai Bizottság

Beadási határidő: 2009. május 1.

Meghirdették a Kultúra keretprogram 2009-es évre szóló pályázati felhívását. (KulturPont)

Közzétették az európai polgárok közös kulturális örökségen alapuló kulturális térségét előmozdító Kultúra keretprogram 2009-es évre szóló pályázati felhívását. A program céljai közé tartozik a kultúra területén dolgozók határokon átvélté mobilitásának elősegítése, a művek, valamint a művészeti és kulturális termékek országok közötti áramlásának támogatása és a kultúrák közötti párbeszéd támogatása.

A pályázati felhívás az alábbi területekre vonatkozik:

- kulturális projektek támogatása;
- többéves együttműködési projektek;
- együttműködési projektek;
- irodalmi fordítási projektek megvalósítása;
- együttműködési projektek harmadik országokkal;
- európai szinten működő kulturális szervezetek támogatása.

A támogatható országok közé tartoznak az EU tagállamai, Izland, Liechtenstein, Norvégia, Horvátország, Törökország és Macedónia, valamint Szerbia. A program teljes költségvetése a 2007–2013 közötti időszakra 400 millió euró. A teljes éves előirányzatok 43 és 58 millió euró között mozognak, 2009-ben ez az összeg 45,37 millió euró.

Bővebb információ: www.kulturpont.hu/eukulturaprogram
http://eacea.ec.europa.eu/culture/calls2008/index_en.htm

Fókuszban Afrika

Kiíró: Európai Bizottság

Határidő: 2009. május 31.

Pályázhatnak: 16 és 18 év közötti diákok

Louis Michel fejlesztési és humanitárius segítségnyújtásért felelős európai biztos pályázatot hirdetett 16 és 18 év közötti diákok számára, „Fókuszban Afrika” címmel. A pályázat nem titkolt célja, hogy

ráirányítsák az európai fiatalok figyelmét a fejlesztésügyi együttműködési kérdésekre.

Az EU 27 tagállamból 27 nyertest választanak ki a beérkező pályázatok alapján, amelynek az idei átfogó témája az emberi fejlődés. A 27 győztes Afrikába utazhat 5 napra, ahol a diákok és kísérő tanáraik az együttműködési projektek megismerésén keresztül betekintést nyerhetnek a fejlesztési igazgatóság munkájába.

A szervezők egy posztert vagy egy videó munkát várnak a pályázó osztályoktól az alábbi témákban: „nemek közti egyenlőség”, „gyerekek és fiatalok” vagy „kulturális különbségek”.

A pályázati feltételekről és további részletekről az ifúsági díj hivatalos oldalán tájékozódhat:

http://www.dyp2008.org/ww/hu/pub/dyp2008/info/welcome_message.htm

A szeretet mindent elfogad – fotópályázati felhívás

Kiíró: NOSZA 2005 Szociális Alapellátó Közhasznú Társaság

Beadási határidő: 2009. július 1.

Pályázhat: amatőr és hivatásos fotós, életkortól, lakóhelytől és foglalkozástól függetlenül

Nevezni a következő három témakörben lehet:

1. ILYENEK VAGYUNK FOGYATÉKKAL ÉLŐK ÖNMA-GUKRÓL
2. ITT ÉLÜNK-ÍGY ÉLÜNK HÉTKÖZNAPI HELYZETEK OTTHON, ISKOLÁBAN
3. NYÍLT KATEGÓRIA MINDEN, AMI A FOGYATÉKKAL ÉLŐKKEL KAPCSOLATBA HOZHATÓ

Bővebb felvilágosítás: a 20/3615192 (NOSZA 2005 kht) mobiltelefon számon vagy a nosza2005kht@gmail.com e-mailcímen kapható. <http://www.nosza2005.hu>

Grundtvig látogatások és cserék - Egyéni ösztöndíjak tanulmányutakon vagy konferenciákon való részvételle

Kiíró: Európai Bizottság, Tempus Közalapítvány

Beadási határidő: 2009. április 30., 2009. szeptember 15.

Pályázhatnak: felnőttoktatással foglalkozó szakemberek, felnőttoktatásba hosszabb kihagyás után visszatérő szakemberek és felnőttoktatói pályára készülő hallgatók.

Az alprogram célja: az alprogram támogatást biztosít konferenciákon, tanulmányutakon, szakmai (csere)látogatáson job-shadowing tevékenységben való részvételre. A kiutazás témájának a pályázó szakmai tevékenységéhez kell kapcsolódnia a felnőttoktatás bármely területén.

A kiutazások legalább 1 naposak, legfeljebb 12 hetesek lehetnek.

Pályázati feltételek: Adott eseményre, azonos időpontban egy intézményből legfeljebb egy fő utazhat. Önállóan kidolgozott munkaprogrammal rendelkező tanulmányútra azonos időpontban egy intézményből legfeljebb két fő utazhat. Felsőoktatási intézményekben dolgozó oktatók csak akkor pályázhatnak, ha kifejezetten a felnőttoktatás módszertanát kívánják tanulmányozni, és bizonyítottan folytatnak felnőttoktatói munkát a felsőoktatási képzésen kívül is. (Tehát pl. a diplomához vezető posztgraduális szinten történő oktatás nem minősül felnőttoktatásnak.)

A felnőttek számára nyelvet oktatók, lektorátusi nyelvtanárok vagy a közoktatásban dolgozó tanárok nem pályázhatnak szakmódszertani kurzuson való részvételre.

Egy személy legfeljebb 24 havonta kaphat Grundtvig felnőttoktatói mobilitás támogatást, de két támogatható minőségű, azonos pontszámú pályázat közül azt kell támogatni, amelyben a pályázó még nem részesült ilyen támogatásban, még akkor is, ha a 24 hónap már letelt a másik pályázó esetében.

További információ: Tempus Közalapítvány 1093 Budapest, Lónyay u. 31. Infóvonal: (06 1) 237 1320

E-mail: info@tpf.hu Web: <http://www.tka.hu>

Összeállította: Megyesi Schwartz Éva

„Virágos Pécs”

A Pécsi Városszépítő és Városvédő Egyesület „Virágos Pécs” mozgalmat hirdet a város lakói számára. Egy helység megszépítésének leglátványosabb, leggyorsabb és legolcsóbb módja, ha virágokkal, növényekkel díszítjük erkélyeinket, ablakainkat, ültetjük be terreinket. Most különlegesen fontos számunkra, hogy városunk a legszebb arcát mutassa az ide látogatóknak, hiszen Európa Kulturális Fővárosa leszünk 2010-ben! Hogy milyen hírünket viszik szerte a világba, az tőlünk is függ!

A régi újságok tanúsága szerint Pécs lakói mindig elől jártak a város virágosításában: a pécsi Mecsek Egyesület éppen 100 éve, 1909-ben *minden más várost megelőzve*, akciót indított, hogy Pécs ablakai, erkélyei és középületei virágdíszítéssel öltsenek. 1930-ban pedig a fővárosból indult virágosító mozgalomba „szívesen kapcsolódott be Pécs város társadal-

ma is, hogy ne csak a gyönyörű Mecsekünk, hanem a völgyében elterülő városunk is virágdíszben pompázzék” – írta a korabeli újságíró.

Most is várjuk a lakosok jelentkezését, tegyünk közösen azért, hogy városunk szebb, tisztább, virágosabb legyen. Mi, városunkat szerető pécsi polgárok ezzel járunk hozzá Pécs Európa Kulturális Fővárosa sikeréhez.

A részvétel szempontjai a következők:

- Virágos ablak, virágos erkély (tömbházakban lakóknak)
- Tömbházak körüli területek gondozása, virágosítása
- Virágos kert, előkert (családi házakban lakóknak)
- ABelváros belső kertjeinek, udvarainak virágosítása

A Pécs Holding Zrt. szakemberei szaktanácsokkal segítenek. A jelentkezéseket 2009. április 30-ig a Pákolitz István Községi Házba (Pécs, Komjáth Aladár u. 2.) személyesen, vagy postai úton, vagy e-mailben (bkszov@freemail.hu) kérjük elküldeni. Március végétől a különböző városrészekben kedvezményes virágvásárt tartunk

Nácsa János elnök

Pécsi Városszépítő és Városvédő Egyesület

A Jubilate Kórus Alapítvány 2008. évi közhasznúsági jelentése megtalálható a www.civilhaz-pecs.hu honlapon

A CIVIL KORZÓ előfizethető az alábbi megrendelő visszaküldésével (Nevelők Háza Egyesület, 7624 Pécs, Szent István tér 17.) és a díj befizetésével (átutalással a 11731001-20201519 számlaszámra, csekken, vagy személyesen. Igény esetén csekket küldünk. Az előfizetési díj 1250 Ft/év (10 szám).

MEGRENDELŐ

Számlázási cím

Megrendelő neve:

Irányítószám: Település:

Utca, házszám:

Telefon: Fax: Email:

Postázási cím (ha más mint a számlázási cím)

Megrendelő neve:

Irányítószám: Település:

Utca, házszám:

Telefon: Fax: Email:

Dátum:

Megrendelő aláírása:

A Nevelők Háza Egyesület szolgáltatásai

7624 Pécs, Szent István tér 17.

Tel./Fax: 72/ 315-679, 215-543

E-mail: nevhaz@t-online.hu, civilhaz@civilhaz-pecs.hu

Web: www.civilhaz-pecs.hu

A Baranya megyei civil szolgáltató központ működtetéséhez kapcsolódó feladatok

- 1) Elősegíti a civil szervezetek és a megyei, települési, valamint kisebbségi önkormányzatok együttműködését, a civil szervezetek közreműködését az önkormányzati döntés-előkészítésben, döntéshozatalban. Pl. rendszeres, intézményes egyeztető párbeszéd-fórumok, kerekasztalok létrehozásának ösztönzése; a közfeladat-kihelyezés gyakorlatának szorgalmazása, elősegítése; helyi önkormányzati civil referensi státuszok kialakításának ösztönzése.
- 2) Folyamatos működésű szakmai tanácsadási rendszer megvalósítása:
 - a. jogi, közhasznúsági,
 - b. pénzügyi, könyvelési, adózási kérdésekben,
 - c. pályázati módszerekre, technikákra vonatkozóan,
 - d. Közösségi Technológia Központ működtetése.
- 3) Képzések megvalósítása, a helyi civil szervezeteket leginkább érintő témákban (pl. szervezeti, menedzselési kérdések, kapcsolatépítési, szponzorszervezési technikák, pályázatkészítési tudnivalók, EU-s témakörök stb.).
- 4) Folyamatos információszolgáltatás biztosítása: adatbázis építése, rendszeres aktualizálása és rendelkezésre bocsátása (együttműködve a többi civil szolgáltató központtal az erre a célra fenntartott intraneten, valamint a civil szolgáltató központ honlapján), különösen a következő területeken:
 - a. a megye civil szervezeti regisztere,
 - b. pályázati lehetőségek, kiírások, űrlapok biztosítása,
 - c. megyei ernyőszervezeti nyilvántartás,
 - d. megyei szakértői, előadói lista.
- 5) Civilszakmai dokumentációtár építése: könyvek, segédanyagok, audiovizuális anyagok gyűjtése, kölcsönzése, valamint az elektronikusan rendelkezésre álló, szabadon terjeszthető anyagok bemutatása a civil szolgáltató központ honlapján.
- 6) Rendszeres kapcsolattartás a civil szervezetek széles körével elektronikus vagy nyomtatott hírlevél kiadása keretében.
- 7) Az információ-szolgáltatás keretében a civil szolgáltató központ tevékenységével összefüggő információk közzététele érdekében internetes honlapot szerkeszt, illetve azt folyamatosan aktualizálja. A honlapon fel kell tüntetni a programmal kapcsolatos leglényegesebb információkat, az igénybe vehető szolgáltatásokat, azok helyét, idejét, módját, ellenértékét, egyéb feltételeit.
- 8) Konkrét tevékenységi együttműködést alakít ki az adott terület egyéb közösségi szolgáltatóival, pl. esélyek háza, regionális ifjúsági szolgáltató irodák, teleházak, kistérségi megbízottak és menedzserek, falugondnokok, európai információs pontok.
- 9) Hálózati funkció: együttműködik a feladatmegvalósításban a megye hasonló vagy részben hasonló célú civil szervezeteivel, más szolgáltató-fejlesztő szervezeteivel, valamint a többi megyei civil szolgáltató központtal.

21. Pécsi Nemzetközi Kamarakórus Verseny és Egyházzenei Szimpózium

Pécs, 2009. május 28 – június 1.

